

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Küresel Haklar Endeksi'ne göre 2016 yılından bugüne işçiler için dünyanın en kötü 10 ülkesi arasında yer alan Türkiye'de işçilerin sorunlarının ve sendikal faaliyetleri önündeki engellerin araştırılması ve çalışma koşullarını iyileştirmek üzere alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Adilet KAYA

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) tarafından hazırlanan ve 151 ülkenin değerlendirildiği Küresel Haklar Endeksi 2024 raporunda Türkiye işçiler için Bangladeş, Belarus, Ekvador, Eswatini, Filipinler, Guatemala ve Mısır ile birlikte en kötü 10 ülke arasında yer almıştır. Endeks, 11 yıldır dünyanın her bölgesinde işçi haklarının gerilediğini göstermektedir.

Rapora göre işçilerin grev, toplu sözleşme, sendika kurma ve sendikaya üye olma hakları ihlal edilmektedir. İşçilerin adalete erişim hakkı yok sayılmakta veya kısıtlanmaktadır. İşçilerin ifade, protesto özgürlüğü engellenirken hakkını arayan işçiler gözaltına alınmakta hatta tutuklanmaktadır.

Rapor'da işçi hakları açısından 2016 yılından itibaren dünyanın en kötü 10 ülkesi arasında yer alan Türkiye'de hak ve özgürlüklerin baskı altında olduğu, sendikaların ve üyelerinin sistematik biçimde saldırıya uğradıkları belirtilmiştir. İşverenlerin sendikalaşma girişiminde bulunan işçileri sistematik olarak işten çıkararak sendika düşmanlığı yaptıkları ifade edilmiştir.

İşçi hak ve özgürlüklerine yönelik engellemelere örnek olarak Deriteks Sendikası eski Başkanı Makum Alagöz'ün silahlı saldırı sonucu yaralanması, 1 Mayıs 2023'te İstanbul'da düzenlenen gösteriler sırasında çok sayıda protestocunun gözaltına alınması ve SES yöneticileri Selma Atabey ve Gönül Erden'in tutuklanması detaylı biçimde raporlaştırılmıştır.

İSİG Meclisi'nin derlediği verilere göre 2024 yılının ilk 5 ayında en az 738 işçi iş cinayetlerinde yaşamını kaybetmiştir.

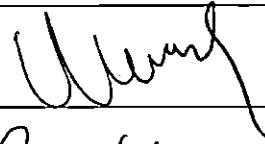
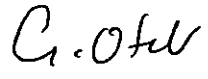
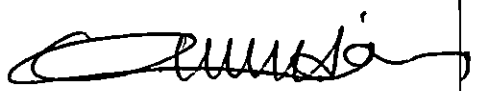
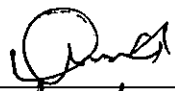
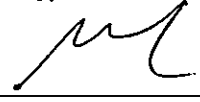
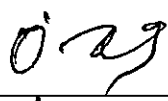
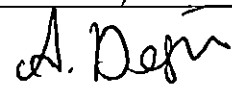
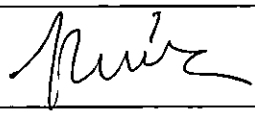
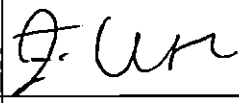
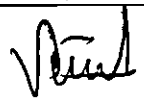
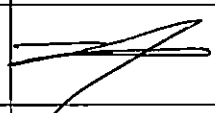
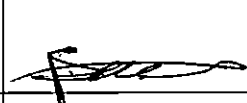
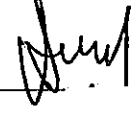
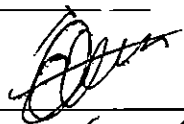
İnşaat, tarım ve taşımacılık işkollarındaki iş cinayetleri tüm ölümlerin yaklaşık üçte ikisini oluşturmaktadır. Bu işkollarındaki ortak özellik taşeron, mevsimlik, yevmiyeli gibi istihdam biçimlerinin egemen olması, günde ortalama 10-12 saat olan çalışma süreleri ve iş baskısıdır. Güvencesiz çalışmanın sonucu olarak da yoğun bir biçimde iş cinayetleri meydana gelmektedir.

Trafik, servis kazaları taşımacılık ve tarımda; ezilme ve göçükler inşaat, tarım, maden ve metalde; yüksekten düşmeler ise inşaatlarda yoğunlaşmıştır. Kalp krizi ve beyin kanamaları ise neredeyse her işkolunu yatay kesen ve aşırı çalıştırmanın sonucu olan bir ölüm nedenidir.

MESEM, tarım, inşaat, sanayi, genel işler ve motokurye çocukların ölümleriyle beraber yılın ilk beş ayında 24 çocuk işçi hayatını kaybetmiştir. Yaz aylarında (özellikle mevsimlik tarım merkezli) kitlesel artışın bir sonucu olarak çocuk işçi ölümlerinin artma riski bulunmaktadır.

Mayıs ayında en az 7 göçmen işçi ölümü meydana gelirken İSİG Meclisi, göçmen işçi ölümlerinin bir kısmında kimlik bilgilerine bile ulaşamadıklarını belirtmektedir. Birçok göçmen işçinin kayıtsız oldukları için iş cinayetlerinin saklanması göz ardı etmemek gerekmektedir. Denetimlerin ve işçi örgütlülüğünün artması iş cinayetlerini önlemede etkili bir yöntem olacaktır.

Tüm bu veriler ışığında ülkedeki işçilerin sorunlarının çözülmesi, işçilerin örgütlenmesinin önündeki engellerin kaldırılması, her emekçinin güvenceli koşullarda çalışabileceği iş yaşamının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını talep ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	